OPTYK POLSKI

ORGAN OGÓLNOPOLSKIEGO CECHU OPTYKÓW
MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM RZEMIOSŁA OPTYCZNEGO

68
259

TREŚĆ:

CENA ZŁOTYCH 200

NR 1–2 -12 KATOWICE, STYCZEŃ-LUTY 1948 ROK I

OPTYK POLSKI

ORGAN OGÓLNOPOLSKIEGO CECHU OPTYKÓW
MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM RZEMIOSŁA OPTYCZNEGO

NR 1—2 KATOWICE, STYCZEŃ-LUTY 1948 ROK I

Po pokonaniu wielu trudności Ogólnopolski Cech Optyków przystępuje do stałego wydawania miesięcznika p.n. „Optyk Polski".

„Optyk Polski" ma być łącznikiem pomiędzy rozsianymi po całym kraju optykami — członkami oraz częściowo wypełnić brak polskich podręczników i czasopism branży optycznej.

Zadania te są wielkie!

Liczyć musimy przede wszystkim na własne siły!

Od wspólnego wysiłku zatem wszystkich kolegów zależy, czy te zadania zostaną spełnione.

Obyśmy nakreślone cele osiągnęli.

Szczęść Boże naszemu przedsięwzięciu!

Redakcja.

Żyjemy w XX wieku, wieku szalonego postępu technicznego i kalejdoskopijnych zmian na wszystkich polach pracy — zmian zarówno społecznych, jak organizacyjnych i technicznych.

Dziś, każdy dzień niemal wnosi nowe, dotychczas nieznane elementy do kształtującej się nowej przyszłości.

Kiedy pierwotni ludzie zdobyli pierwsze umiejętności przetwarzania tworów natury, powstało rzemiosło, które od owych czasów przez długie wieki było promotorem cywilizacji. I jeżeli rozwój cywilizacji łączy się z powstaniem miast, to rzemiosło jako miast tych początek i trzon nie może się zasługami pod tym względem dzielić z nikim.

Obecnie, kiedy postęp cywilizacji zarówno technicznej, jak i duchowej wyprzedził rzemieślnika, kiedy siły postępu rodzą się w laboratoriach techników i gabinetach myślicieli — rzemieślnik, pomny swych świetnych tradycji, winien za tym postępem podążać, by pracą swą, mądrze wykonywaną, jak najlepiej społeczeństwu i państwu służyć.

Wierząc, że takie intencje miał Ogólnopolski Cech Optyków, inicjując wydawnictwo miesięcznika „Optyk Polski" — serdecznie życzę jak najlepszej realizacji tej pięknej inicjatywy Cechu.

Poseł Julian Sadłowski

Prezes Związku Izb Rzemieślniczych R.P.

Możliwości rozwojowe rzemiosła optycznego

Rzemiosło optyczne należy do tych nielicznych rzemiosł, które najbardziej bezpośrednio związane są ze służbą dla zdrowia ludzkiego. Jeśli się więc uwzględni, że rzemiosło optyczne przyczynia się do przynajmniej częściowej naprawy możliwości korzystania z najważniejszego zmysłu człowieka, mianowicie wzroku, to wtedy zrozumie się wielkie znaczenie optyki dla narodu i Państwa.

Do rzemiosła optycznego należy jednak nie tylko wyrób i naprawa szkieł okularowych, ale również wyrób i naprawa narzędzi i przyrządów optycznych, które mają nie mniejsze znaczenie dla zdrowia narodu i siły Państwa. Jako przykład wystarczy wymienić trychinoskopy, lornetki, periskopy i w ogóle precyzyjne przyrządy miernicze, będące dziełem rąk fachowców-optyków. Na tym jednak nie wyczerpuje się znaczenie optyki. Nie można bowiem pominąć, że od odpowiedniego jej stanu w kraju zależy również wydajność pracy i bezpieczeństwo w ogólności.

Mimo tak wielkiego znaczenia rzemiosła optycznego rzemiosło to stoi u nas niestety na niskim poziomie tak fachowym jak i liczbowym. Jeśli się weźmie pod uwagę, że na 24 miliony ludności w Państwie mamy c-a 120 samodzielnych warsztatów optycznych, a więc, że jeden warsztat optyczny przypada na c-a 200 tysięcy mieszkańców, to musimy stwierdzić, że to jest stan wymagający głębokiego zastanowienia się.

Należałoby sądzić, że istniejące warsztaty przy tak wielkiej liczbie ludności, przypadającej na jeden warsztat, są w pełnym rozkwicie i nie wymagają żadnej opieki. Tak jednak nie jest. Wystarczy zaznaczyć, że bardzo nieliczne są w kraju zakłady optyczne, które by zatrudniały więcej niż 5 sił fachowych, że przeważająca liczba warsztatów optycznych pracuje przy pomocy jednej siły najemnej, oraz że liczba wszystkich zatrudnionych w rzemiośle optycznym szacowana jest na c-a 300 ludzi.

Przyczyna zła leży zatem gdzie indziej. Szukać jej należy w stanie cywilizacyjnym i kulturalnym naszego Narodu. Nie ulega bowiem wątpliwości, że jeśli przeczytanie książki i gazety będzie codzienną potrzebą mas, jeśli masy uzmysłowią sobie znaczenie posiadania poprawnej możliwości widzenia, wtedy konieczność korzystania z usług rzemiosła optycznego wzrośnie i wtedy zaistnieją warunki rozwoju tego zawodu rzemieślniczego. Z drugiej strony należy podkreślić, że zależność pomiędzy cywilizacją i kulturą a stanem rzemiosła optycznego jest wzajemna. Od stanu rzemiosła optycznego zależy bowiem w pewnej mierze stopień cywilizacji i kultury, gdyż należyta możliwość korzystania ze wzroku daje dopiero podstawy do przyswajania sobie zdobyczy cywilizacyjnych i kulturalnych.

Oczywiście, że upowszechnienie cywilizacji i kultury nie jest zadaniem rzemiosła — tym mniej zadaniem rzemiosła tak nielicznego, jakim jest rzemiosło optyczne. Zadanie to należy do Państwa. Obecny ustrój państwowy daje nam gwarancję, że Państwo to zadanie spełni.

To jest jednak droga długa. Ze względu zatem na to, że należycie postawione rzemiosło optyczne może ułatwić Państwu szybsze zrealizowanie tego zadania, mianowicie może stworzyć dla niejednego obywatela odpowiednie podstawowe warunki korzystania ze zdobyczy cywilizacyjnych i kulturalnych, należy rozciągnąć bardziej skuteczną opiekę nad tym rzemiosłem, by ono mogło współdziałać w spełnieniu tego ważnego zadania Państwa.

Młoda organizacja optyków „Ogólnopolski Cech Optyków" postawiła sobie za cel zmianę istniejącego stanu w rzemiośle optycznym i dla podniesienia wiedzy fachowej przystąpiła m. in. do wydawania własnego czasopisma. Jest to nielada wysiłek tej małej garstki ludzi, którzy tym sposobem chcą swą wiedzę fachową udostępnić kolegom mniej zaawansowanym oraz swym bardzo nielicznym uczniom. Należy życzyć Ogólnopolskiemu Cechowi Optyków w interesie tak jego członków jak i w interesie ogólnym, by rozwijał się jak najlepiej oraz by jego organ „Optyk Polski" spełnił zadania, jakie wyznaczyli mu jego organizatorzy.

MGR LASOCKI
Naczelnik Wydziału Przemysłu i Handlu
przy Urz. Woj. Śl.-Dąbr.

Zależność między numerami szkieł okularowych a ich siłą wyrażoną w dioptriach

Mimo że dzisiaj siłę soczewek oznaczamy dioptriami, które są jednostką międzynarodową, to jednak warto wspomnieć o numerowych oznaczeniach (obecnie w ogóle nieużywanych), nie dlatego, że przeszły one do historii, ale dlatego, że numeracja soczewek ma swój ścisły związek z systemem dioptrii.

Postępowanie dowodowe w celu wykazania, na czym polega zależność między numerami, a siłą dioptrii w soczewkach, jest dosyć proste. W tym celu przeliczamy 1 m tj. 100 cm na cale angielskie. W przybliżeniu 1 m = 40 calom angielskim, czyli 1 cal ang. = 2,5 cm. Jeśli więc mamy jakiś numer „N" soczewki i chcemy obliczyć, jakiej sile dioptrii takowy odpowiada, rozumujemy w sposób następujący: „N" oznacza tę soczewkę, której ogniskowa = N cali ang. Skoro cal ang. = 2,5 cm, to N cali ang. = 2,5 × N. Ażeby dowiedzieć się, ile dioptrii posiada soczewka, mająca ogniskową 2,5 × N cm, należy 100 cm podzielić przez 2,5 × N cm i otrzymamy $\frac{100}{2{,}5 \times N}$ dioptrii, co po skróceniu

wynosi 40 dioptrii.
N

Otóż widzimy, jeżeli soczewka jest oznaczona numerem „N“, to siła jej łamliwości, wyrażona w dioptriach $= \frac{40}{N}$ dioptrii; jeżeli tę ilość dioptrii soczewki, oznaczonej numerem N, określimy wartością „D“, to otrzymamy równanie:

$$D = \frac{40}{N} \quad (1)$$

Z powyższego wynika inne:

$$D \times N = 40 \quad (2)$$

Z ostatniego równania wynika twierdzenie:

Iloczyn z numeru każdej soczewki sferycznej i ilości jej dioptrii jest wielkością stałą i równa się 40.

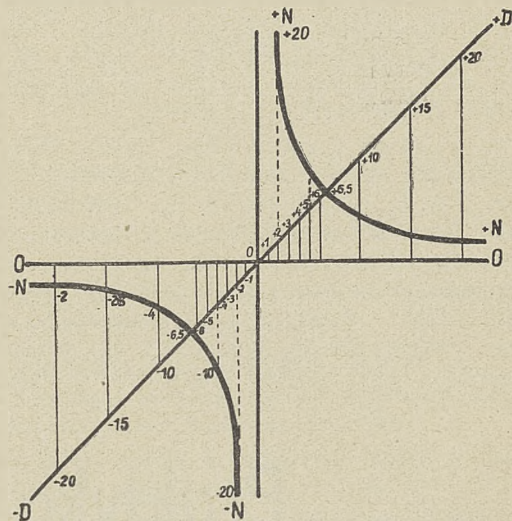
Wiemy z matematyki, że liczbami odwrotnymi nazywamy takie dwie liczby, których iloczyn jest wielkością stałą. To znaczy, że te liczby są między sobą odwrotne względem wielkości stałej. A więc numer każdej soczewki i ilość dioptrii tejże są odwrotności względem 40.

Ze wzoru (2) wynika:

$$N = \frac{40}{D} \quad (3)$$

Wzór (1) i (3) oddawał duże usługi, zresztą jeszcze nie tak dawno, optykom w celu przeliczania numeru soczewki na dioptrie i na odwrót.

Wspomniane wyżej liczby odwrotne mają następujące właściwości: jeżeli jeden ich szereg będziemy rozpatrywali jako naturalny szereg liczb, które przy wykreśleniu dają linię prostą, to ich odwrotności dadzą linię krzywą — hyperbolę. Ponieważ soczewki dają nam szereg kolejno wzrastających wartości siły łamiącej od — 20,0 do + 20,0, to jeżeli wartości te wykreślimy graficznie, otrzymamy linię prostą, biegnącą od — 20,0, przecinającą linię zerową do + 20,0. Jednocześnie, wykreślając odpowiednie numery kolejnych soczewek, otrzymamy dwie hyperbole — jedną dla soczewek ujemnych, drugą dla dodatnich, jak to widać niżej na rysunku.

Objaśnienie znaków: OO — linia zerowa; DD — linia kolejnych zmian ilości dioptrii soczewek; NN — linie krzywe, wykazujące odpowiednie numery soczewek.

Wacław Soczek
mistrz optyczny.

Zdobycie sztuki optycznej w świetle historii XIX wieku

Chociaż początki sztuki optycznej sięgają czasów Galileusza, Huyghensa i Newtona, rozwój właściwy nastąpił dopiero w XIX wieku dzięki teoretycznym pracom na tym polu Eulera, który wskazał sposoby usunięcia wszelkich niedokładności, nieodstępnych przy fabrykacji soczewek. Mechanik Dolland skonstruował pierwszy obiektyw astronomiczny według wskazówek Eulera, co wprowadziło w zdumienie ówczesny świat naukowy, gdyż obiektyw odznaczał się niezwykłymi zaletami.

Wyrób soczewek astronomicznych napotykał zawsze na wielkie trudności, szczególnie w początkach XIX wieku, gdy gatunek szkła i sposób szlifowania był raczej rzeczą prostego przypadku, niż następstwem należytego stosowania wiadomości teoretycznych. Zarzucono też wkrótce budowanie refraktorów, tj. narzędzi astronomicznych, w których dobroć soczewek decydowała o wartości lunety i za przykładem Wiliama Herszla posiłkować się zaczęto reflektorami, czyli teleskopami zwierciadlanymi.

W roku 1804 oficer austriacki Reichenbach założył w Monachium instytut optyczno-mechaniczny, który odegrał w dziejach astronomicznych ważną rolę. Pracował tam od roku 1806 Fraunhofer, który postawił sobie za zadanie wyrób lunet, a mając wielki zasób wiadomości teoretycznych, zdołał dokonać w tym kierunku wielu ulepszeń. Jako dyrektor instytutu optycznego (od roku 1818) Fraunhofer zjednał sobie uznanie świata naukowego. Położył on duże zasługi w dziedzinie sztuki optycznej. W szczególności astronomia zawdzięcza Fraunhoferowi udoskonalenie lunet achromatycznych, tj. usuwających zabarwienie tęczowe obserwowanego przedmiotu. Soczewki achromatyczne Fraunhofera zapowiadały nową erę w budowie szkieł optycznych, gdyż szkła o średnicy 24 cm były dotychczas nowością i pozwalały na wyrugowanie teleskopów Herszla, które nie były dogodne w użyciu z powodu nadzwyczajnej wielkości i trudności mechanicznych w budowie. W celu udoskonalenia soczewek Fraunhofer sporządził maszynę do szlifowania i polerowania szkła, wynalazł nowy sposób przygotowania szkła (flintu) niemal zupełnie jednorodnego w całej masie i przez to jednakowo łamiącego promienie świetlne. Od tej chwili produkcja soczewek wzrosła. Zasilano nimi wszelkie przyrządy optyczne jak lunety, mikroskopy, obiektywy fotograficzne itp.

W roku 1839 Daguerr i Niepce opracowali zestawienie pierwszego obiektywu fotograficznego, który wykonał optyk Chevalier. Obiektyw ten był zbliżony do astronomicznego, składał się bowiem z dwóch tylko soczewek. Przy takiej konstrukcji

aberacja sferyczna zarówno jak i chromatyczna była w części tylko usunięta, obiektyw wymagał silnego diafragmowania, co przy małej czułośi dagerotypów zmusiło do zbyt długiej ekspozycji.

Wkrótce prof. Petzval z Wiednia zanalizował warunki, jakim winien odpowiadać układ soczewek w obiektywie fotograficznym. Według tych danych teoretycznych wykonany przez Voigtländera obiektyw wykazał duże zalety.

Dawniejsze obiektywy Chevalier, zarówno jak i późniejsze, fabrykowane według wskazówek Petzvala, nie dały jednak należytych obrazów. Dopiero obiektyw aplanatyczny Steinheila (1866 r.) pozwalał na odtwarzanie widoków, a szczególniej gmachów z matematyczną ścisłością.

Przy bliższym rozpatrywaniu teoretycznej jak i praktycznej strony fabrykacji soczewek przekonano się, że dalszy rozwój na tym polu jest możliwy przy stosowaniu innych gatunków szkła. W drugiej połowie XIX wieku prof. Abbe wraz z chemikiem Schottem zaczęli studiować sposoby wyrobu szkieł i dodawać różne pierwiastki chemiczne, wpływające na ulepszenie ich własności optycznych. Ilość nowych pierwiastków dosięgła dwudziestu kilku, a rezultatem tych usiłowań było zwiększenie kąta ostrego pola widzenia i duża siła światła. Po wskazanej przez powyższych badaczy drodze szybko rozwinęła się nowa gałąź optyki, w której odznaczył się zaszczytnie nasz uczony Adam Prażmowski. W roku 1863 wyjechał z Warszawy do Paryża, gdzie pracował w charakterze kierownika zakładu narzędzi optycznych. Rozwinął wielką pomysłowość w budowie soczewek i udoskonaleniu aparatów optycznych.

W tym czasie zaczęto wyrabiać prócz znanych dwuch rodzajów szkła: kronu i flintu tzw. szkło jenajskie, wynalezione przez Schotta. W szkle tym znajdowała się domieszka soli barytu, zwiększająca współczynnik załamania soczewek.

Zbudowanie obiektywów najlepszej jakości przyczyniło się do wzrostu liczby różnych systemów aparatów fotograficznych, które obok lunet i mikroskopów odegrały rolę w ówczesnej nauce. Dzięki zdobyczom sztuki optycznej doszła ona do świetnych wyników, jakimi się może poszczycić XIX wiek.

Wacław Soczek
mistrz optyczny

Praktyka warsztatowa

Szkło optyczne w magazynie i warsztacie.

Szkła okularowe i inne szkła optyczne należy w magazynie tak przechowywać, aby uszkodzenie ich powierzchni oraz brzegów było wykluczone. W tym celu każde szkło musi być opakowane w papier na całej powierzchni, nawet wówczas, gdy są opakowane tuzinowo jak szkła okularowe. Tu specjalnie należy przestrzegać, aby dwie polerowane powierzchnie szkła nie zetknęły się ze sobą, gdyż może to spowodować rysy. Następnie nie jest obojętne, jakiego rodzaju papieru użyje się do opakowania szkieł. Papier ten nie może być ani szorstki, ani ziarnisty, jako niebezpieczny dla powierzchni szkieł. Papier również nie może zawierać nawet śladów kwasów, które przy dłuższym magazynowaniu mogą na szkle wywołać lekki nalot. W handlu znajdują się pewne gatunki papieru wolnego od kwsaów, z których dla celów optycznych należy wybierać gatunek biały, dobrze satynowany i niezbyt twardy.

Należy również zaniechać częstego rozpakowywania szkieł, gdyż przy tym z brzegów, które są przeważnie szorstkie, odluzowują się cząstki szkła, które również powodują porysowanie powierzchni.

Magazynowanie szkieł optycznych wymaga specjalnego obchodzenia się z nimi. Jeszcze większej ostrożności należy przestrzegać, gdy szkło przychodzi do rąk optyka warsztatowego. Ten również musi zwracać uwagę na to, aby szkło położone na stole przez nieostrożność nie zostało uszkodzone przez opiłki szkła i metali. Płytka linoleum o rozmiarach 10×10 cm, zaopatrzona w dwie listewki wysokości 3 cm, które pełnią rolę nóżek, znalazła praktyczne zastosowanie jako miejsce składania szkieł optycznych. Większość rysów na szkle powstaje podczas jego obróbki. Grubsze uszkodzenia powierzchni powstają podczas obłamywania szkieł, gdy pracownik obraca szkła w palcach i gdy odłamki szkła zatrą się między palcem a szkłem. Można tego uniknąć przez częste strząsanie odłamków, zachowanie suchych rąk i narzędzi.

Podczas obszlifowywania szkła na kamieniu przez tarcie powstaje między kamieniem a szkłem drobny pył, który z wodą tworzy niebezpiecznie ostry muł.

Ruch palców szlifierza na powierzchni szkła powoduje również bardzo często rysy, gdyż muł niszczy politurę bardzo łatwo. Można niebezpieczeństwo zmniejszyć przez częste mycie szkła podczas szlifowania i częste przemywanie naczynia. Przede wszystkim należy uważać, aby w kołysce kamienia nie osadzał się muł szlifierski. *T.*

„Optyk Polski" — Twoim doradcą — przechowuj go!

Teoria światła w pytaniach i odpowiedziach

Co to jest optyka?

Optyka jest nauką o świetle.

Co nazywa się światłem?

Światłem nazywa się to, co czyni nam ciała widoczne dla oka.

Jak powstaje zdolność widzenia?

Ciało staje się dla nas widoczne, gdy od niego wychodzi światło i wpada do oka.

Jakie stąd rodzaje ciał odróżniamy?

Odróżniamy dwa rodzaje ciał:

1. Ciała samoistnie świecące czyli źródła światła.
2. Ciała ciemne, które stają się widoczne dopiero po ich oświetleniu.

Jak dzielimy ciała ze względu na światło?

1. Ciała przeźroczyste; one przepuszczają tyle światła, że można przez nie dokładnie widzieć przedmioty, np. szkło, woda, powietrze,
2. Ciała przeświecające; one przepuszczają tylko część padającego na nie światła, tak że przez ciała takie nie można widzieć przedmiotów, np. papier, szyba matowa, porcelana,
3. Ciała nieprzeźroczyste; one zatrzymują światło całkowicie, np. drzewo, kamienie, metale.

Jakie zjawiska wskazują na to, że część przechodzącego światła zostanie w ciele zatrzymana?

Zjawisko takie, że ciało przeźroczyste w grubszej warstwie przepuszcza mniej światła aniżeli to samo ciało w warstwie cienkiej.

Jakie rozróżniamy źródła światła?

Rozróżniamy źródła światła:

Naturalne, które z natury wysyłają światło (np. słońce),

Sztuczne, u których wysyłanie światła wywołuje się środkami sztucznymi (lampa).

Na jakich zasadach opiera się wysyłanie światła przez sztuczne źródła światła?

Polega na tym, że przez silne ogrzanie ciała żarzą się i wysyłają promienie świetlne.

Co jest naszym głównym źródłem światła?

Naszym głównym źródłem światła jest słońce.

Jak powstaje światło?

Przez drganie eteru powszechnego.

Co to jest eter powszechny?

Eter powszechny jest materiałem przenikającym wszechświat i wszystkie ciała, który z powodu swej delikatności jest dla naszych zmysłów niedostrzegalny i który zajmuje się przekazywaniem światła.

W jaki sposób rozchodzi się światło?

Źródło światła powoduje drganie eteru powszechnego i wywołuje fale, które rozchodzą się z olbrzymią szybkością na wszystkie strony w promieniach, wytwarzających światło, ciepło i działania chemiczne.

Jaka jest szybkość światła?

Szybkość światła wynosi 300.000 km na sek.

Ile czasu potrzebuje światło, aby z najwięcej znanych ciał niebieskich osiągnąć ziemię?

Choć światło wykonuje szybkość 300.000 km na każdą sekundę, to jednak do osiągnięcia ziemi potrzebuje: z księżyca $1\frac{1}{4}$ sekundy, ze słońca $8\frac{1}{2}$ minuty, z gwiazdy polarnej 40 lat, z wielkiej niedźwiedzicy 100 lat, z gwiazdozbioru oriona 500 lat, z mlecznej drogi 4000 lat, z mgławicy Andromeda 33.000 lat i z mgławicy spiralnej, tych na niebie najwięcej oddalonych chmurek mglistych aż 2 miliony lat.

Co to jest ośrodek optyczny?

Ośrodkiem opytcznym nazywa się materia przez którą światło przenika

Jak rozchodzi się światło w optycznym ośrodku?

W jednolitym, izotropowym ośrodku światło rozchodzi się we wszystkich kierunkach w postaci promieni prostolinijnych.

Co to są wobec tego promienie świetlne?

Promienie świetlne są kierunkowymi liniami, w których rozchodzi się światło.

Który dział optyki zajmuje się nauką o promieniach świetlnych?

Optyka geometryczna zajmuje się nauką o promieniu świetlnym, a więc jego rozchodzeniu się, odbiciu i załamaniu.

Przez co udawadnia się prostolinijność rozchodzenia się światła?

Przez powstawanie obrazu odwróconego w kamerze optycznej (kamera bez soczewki, kamera Obscura) oraz przez powstawanie cienia za ciałem nieprzeźroczystym.

Jaka jest zależność wielkości obrazu od odległości przedmiotu w kamerze?

Z dowodzeń geometrycznych wynika, że stosunek wielkości obrazu do wielkości przedmiotu jest taki sam, jak stosunek ich odległości od otworu kamery.

Z jakich części składa się cień?

Cień składa się z dwóch części:

1. z cienia zupełnego, z części, która nie otrzymuje żadnego światła,
2. z półcienia, który otrzymuje część światła ze źródła światła.

Dnia 19 stycznia 1948 r. zmarł nasz członek

mistrz optyczny

Stanisław Słowikowski

z Warszawy

w wieku 54 lat.

W zmarłym Cech stracił cennego fachowca i dobrego Kolegę.

Cześć Jego pamięci!

Ogólnopolski Cech Optyków

Co przyjmuje się za jednostkę do mierzenia siły czyli natężenia światła?

Za jednostkę natężenia światła przyjęto światło świecy parafinowej grubości 2 cm, o płomieniu wysokim na 5 cm; jednostkę tę nazwano „świecą normalną".

Co to jest Lumen?

Lumen jest jednostką strumienia świetlnego świecy normalnej padającego na powierzchnię 1 cm² z odległości 1 metra.

Co to jest świeca metryczna?

Jest to oświetlenie powierzchni świecą normalną, przy prostopadłym kierunku promieni z odległości 1 metra. Jednostkę tę nazwano w skrócie 1 Lux, i przyjęto jako jednostkę oświetlenia.

Ile luxów potrzebuje oko do czytania?

Do czytania oko potrzebuje minimum 10 luxów. Najkorzystniejsze oświetlenie jest przy 50 luxach (optimum).

Od czego zależne jest oświetlenie?

Jasność oświetlenia jest zależna:

1. od odległości źródła światła,
2. od kąta nachylenia strumienia świetlnego do oświetlonej płaszczyzny.

Jakie prawa odgrywają rolę przy oświetlaniu?

Tak zwane prawa oświetlenia stwierdzają, że:

1. Jasność oświetlenia zmniejsza się tyle, ile zwiększa się kwadrat odległości od źródła światła.
2. Oświetlenie jest tym słabsze, im ukośniej promienie padają na płaszczyznę, tj. im więcej są oddalone od prostopadłej. Oświetlenie jest najsilniejsze, gdy strumień światła pada na płaszczyznę prostopadle, a więc najkrótszą drogą.

Co to jest fotometria?

Fotometria jest częścią optyki, zajmująca się mierzeniem siły światła.

T.

Dział gospodarczy i podatkowy

Wystąpienie przedstawicieli rzemiosła u władz

W ostatnim czasie najwyżsi przedstawiciele rzemiosła kilkakrotnie wystąpili wobec naczelnych władz państwowych, przedstawiając aktualne potrzeby i bolączki rzemiosła.

Poniżej podajemy za „Rzemiosłem" najważniejsze z tych wystąpień.

W dniu 13 listopada 1947 r. przedstawiciele rzemiosła zostali przyjęci przez Ministra Przemysłu i Handlu ob. Hilarego Minca w obecności pp.: Wiceministra ob. Szyra Eugeniusza, Dyrektora Departamentu Przemysłu Miejscowego Zbigniewa Ehrenberga, Wicedyrektora Departamentu Przemysłu Miejscowego Ignacego Osipowa i odbyli dłuższą konferencję, przedstawiając Panu Ministrowi obecny stan rzemiosła, jego osiągnięcia i potrzeby związane z realizacją planu trzyletniego.

W konferencji wzięli udział ze strony rzemiosła pp.: prezes Związku Izb Rzemieślniczych R. P. poseł Julian Sadłowski, wiceprezes Związku Izb Rzemieślniczych inż. Henryk Leman, wiceprezes Zw. Izb Rzem. Wojciech Fiolka, członek Zarządu Zw. Izb Rzem. Eugeniusz Sapiński, członek Zarządu Związku Izb Rzem. Wacław Gawłowski, dyrektor Zw. Izb Rzem. mgr Tomasz Roszkowski, dyrektor Izby Rzemieślniczej w Łodzi poseł Stanisław Dobosz, dyrektor Izby Rzem. w Warszawie mgr Jan Mencel, dyrektor Naukowego Instytutu Rzemieślniczego w Szczecinie Cecylian Ptasiński i dyrektor Rzemieślniczej Centrali Zaopatrzenia i Zbytu Piotr Połujkis.

Pierwszy zabrał głos prezes Sadłowski Julian, który poruszył ogólnie całokształt zagadnień rzemieślniczych w chwili obecnej, a następnie przedstawiciele rzemiosła referowali Panu Ministrowi Mincowi wyczerpująco poszczególne zagadnienia rzemieślnicze.

Dyrektor Związku Izb Rzem. mgr Tomasz Roszkowski omówił zagadnienie szkolnictwa zawodowego, dyrektor Izby Rzem. w Łodzi poseł Stanisław Dobosz — sprawy gospodarcze, dyrektor Izby Rzem. w Warszawie mgr Jan Mencel — zagadnienia prawne (lista rzemiosł) i dyrektor Naukowego Instytutu Rzemieślniczego w Szczecinie Cecylian Ptasiński — sprawy największego w Polsce centrum szkolenia zawodowego, Instytutu w Szczecinie.

Po wysłuchaniu referatów Pan Minister Minc podzielił poruszone tematy na dwie kategorie — jedne wchodzące w zakres kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu i drugie wymagające zgody innych ministrów.

Zagadnienia objęte kompetencją Ministra Przemysłu i Handlu Pan Minister Minc zdecydował załatwić zgodnie z życzeniami przedstawicieli rzemiosła. W ten sposób sprawa listy rzemiosł wchodzi już na tory realizacji i w najbliższym czasie wejdzie w życie. Transakcje wiązane dadzą rzemiosłu zwiększone przydziały surowców na produkcję konfekcji i obuwia.

Wyprodukowane wyroby rzemiosło przekaże państwowym domom towarowym.

Rzemiosło otrzyma trzy koncesje na garbarnie rzemieślnicze garbujące skóry świńskie, gemzę i wyroby białoskórnictwa.

Przechodząc do drugiej kategorii zagadnień rzemieślniczych, do których należą sprawy kredytów inwestycyjnych dla zakładów rzemieślniczych oraz kredytów inwestycyjnych skarbowych (bezzwrotnych) dla instytutów naukowych rzemieślniczych, Minister oświadczył, że jako przewodniczący Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów popierać będzie stanowisko Samorządu Gospodarczego Rzemiosła. Pan Minister obiecał poprzeć wniosek Związku Izb Rzemieślniczych w sprawie zwiększenia kredytu dla instytutów rzemieślniczych z 30 milionów zł na 70 milionów zł.

W sprawie przymusu cechowego zapytany przez Pana Ministra dyrektor Osipow oświadczył, że wszystkie czynności prawne są zakończone i w najbliższych dniach dekret o przymusie cechowym ukaże się w Dzienniku Ustaw R. P.

W ten sposób to niezmiernie ważne zagadnienie, o które Samorząd Rzemieślniczy walczy od lat, zostanie wreszcie zrealizowane.

Stanowisko zajęte przez Pana Ministra Minca na konferencji i sposób załatwienia postulatów rzemiosła świadczy wyraźnie o tym, że zagadnienia rzemieślnicze są traktowane przez Rząd ze specjalną uwagą i z życzliwością, z jaką rzemiosło rzadko się dotychczas spotykało.

Niezależnie od tego poseł Sadłowski, prezes Związku Izb Rzem., poruszył palące kwestie rzemieślnicze w debatach Komisyj Sejmowych. I tak w Komisji Skarbowo-Budżetowej zwrócił uwagę na niewłaściwe postępowanie niektórych urzędów skarbowych, odrzucających bez uzasadnionych powodów księgi handlowe rzemieślników wzgl. urzędy skarbowe, nie kwestionując prawidłowości i rzetelności tych ksiąg, wyznaczają na podstawie swobodnego uznania wysokość podatków i domiary. Ponadto przez stosowanie zbyt wysokich sztywnych norm dochodowości netto warsztatów rzemieślniczych władze

skarbowe niejednokrotnie szablonowo i w sposób rujnujący wymierzają podatki. Przewlekłe załatwianie odwołań od decyzji domiarowych i odmowa wstrzymania wykonania decyzji, nawet w wypadkach, gdy odwołanie jest uzasadnione, a wykonanie decyzji powoduje ruinę rzemieślnika i likwidację jego warsztatu, jest jaskrawym przykładem niewłaściwego postępowania władz skarbowych. Na potwierdzenie powyższego poseł Sadłowski podał przykładowo kilka faktów.

Następnie poseł Sadłowski zwrócił uwagę na niewłaściwe postępowanie urzędów skarbowych przy określaniu wysokości obrotów warsztatów rzemieślniczych. (Według zdania mówcy stało się niejako zwyczajem, że wysokość obrotu wiele urzędów skarbowych ustala na podstawie maksymalnej wydajności jednego pracownika, przy czym uczniów nawet w pierwszym roku nauki zalicza się do wykwalifikowanych pracowników. Naturalnie ustalany w ten sposób obrót jest nie tylko nierealny, ale także powoduje zwalnianie przez rzemieślników swych uczniów i przyczynia się tym samym do zmniejszenia kadr wykwalifikowanych rzemieślników).

W zakończeniu swego przemówienia mówca zwrócił się do Ministra Skarbu z następującym apelem: „Apeluję do Pana Ministra Skarbu, aby zechciał usunąć nieprawidłowości i wady, czy złą wolę w przytoczonych przykładach tkwiących z tego prostego powodu, że jest w nich krzywda pracującego w pocie czoła człowieka pracy.

Rzemiosło polskie pracuje w trudnych warunkach, pręży się w wysiłku dla sprostania zadaniom dźwigania Polski wespół z resztą świata pracy na wyższy poziom. W trudzie wypracowuje złotówki potrzebne Państwu, ale pragnie szacunku dla swej pracy, swego grosza i swego warsztatu ze strony tych, co tę pracę powołani są ocenić, którym grosz swój na potrzeby państwa oddaje i którzy powołani są do ochrony jego warsztatów.

Ryzykuję twierdzenie, że pierwszym obowiązkiem urzędów skarbowych nie jest wyciśnięcie za każdą cenę podatku, ale zachowanie w stanie produkcyjnym warsztatu, który podatek płaci. Występki przeciwko tej zasadzie są najbardziej karygodne i świadczą o zgubnej w konsekwencji krótkowzroczności."

Na posiedzeniu Komsji rozpatrującej budżet Ministerstwa Przemysłu i Handlu poseł Sadłowski po stwierdzeniu pozytywnego ustosunkowania się Ministerstwa do rzemiosła, co znalazło swój wyraz w aprobowaniu przez ten resort przedłożonych postulatów, zwrócił się do Ministra Przemysłu i Handlu z apelem o wydanie ordynacji wyborczej dla samorządu gospodarczego. Zdaniem mówcy przeprowadzenie wyborów do organizacji rzemieślniczych przyczyni się w dużej mierze do ułatwienia pracy organizacyjnej w łonie samego rzemiosła.

Mówiąc o planie gospodarczym zadeklarował pozytywne ustosunkowanie się do niego rzemiosła oraz oświadczył, że rzemiosło zdolne będzie obsłużyć nie tylko wolny rynek, ale także i państwowe domy towarowe pod warunkiem otrzymania od Ministerstwa na dogodniejszych warunkach surowców i urządzeń warsztatowych.

Przy omawiainu budżetu Ministerstwa Ziem Odzyskanych poseł Sadłowski w przemówieniu swym poruszył sprawę nadmiernych opłat placonych przez rzemiosło za czynsze drzierżawne, wnosząc o ich obniżenie.

Ważne zmiany przepisów podatkowych

Nr 73 Dz. U. R. P. z 10. 12. 1947 r. przyniósł ważne zmiany przepisów podatkowych.

Jeśli chodzi o niektóre przepisy, to te należało wprawdzie wykonać do dnia 31. 12. 47 r. Niemniej jednak ze względu na ich ważność podajemy je razem z innymi poniżej:

Prośby o zwolnienie od obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej należy wnosić nie później, niż na miesiąc przed rozpoczęciem okresu obrachunkowego, na który ma nastąpić zwolnienie. Wobec tego jednak, że ten nowy przepis ukazał się dopiero 10 grudnia 1947 r., prośby wniesione do dnia 30. 12. 47 r. należy uważać za wniesione we właściwym terminie dla okresu roku 1948.

Księgi uproszczone i podatkowe winny być przed rozpoczęciem roku obrachunkowego przedstawione urzędowi skarbowemu do zaświadczenia. Dla okresu roku 1948 należy uzyskać to zaświadczenie w terminie do dnia 31 stycznia 1948 r. Właściwym do zaświadczenia ksiąg jest urząd skarbowy, właściwy w sprawach podatku obrotowego za wyjątkiem ksiąg dla właścicieli nieruchomości budynkowych, które zaświadcza urząd skarbowy, właściwy dla podatnika w sprawach podatku dochodowego. Nie przedłożenie ksiąg do zaświadczenia może spowodować przykre następstwa w formie unieważnienia ksiąg.

Rozporządzenia te ponadto wprowadziły zmiany w obowiązkach prowadzenia ksiąg pod względem ich rodzaju, a mianowicie:

Przedsiębiorstwami w większym rozmiarze, a więc zobowiązanymi do prowadzenia ksiąg handlowych, są ze względu na obrót te przedsiębiorstwa, które osiągają obrót roczny powyżej 12 milionów złotych.

Księgi uproszczone są zobowiązani ze względu na obrót prowadzić ci podatnicy, którzy (przy świadczeniach rzeczy i usług) osiągają obrót powyżej 8 milionów złotych, albo (przy świadczeniach wyłącznie usługowych) powyżej 2.400.000 zotych w stosunku rocznym.

Wszyscy pozostali podatnicy, o ile nie są zobowiązani do prowadzenia ksiąg hadlowych lub uproszczonych bez względu na wysokość obrotu mają obowiązek prowadzenia ksiąg podatkowych.

Bez względu na wysokość obrotu mają obowiązek prowadzenia ksiąg uproszczonych zamiast podatkowych m. in. wszelkie przedsiębiorstwa przemysłowe i zakłady rzemieślnicze, zatrudniające przy ręcznej produkcji siedem lub więcej osób łącznie z właścicielem i członkami jego rodziny, a przy produkcji z użyciem silników — cztery lub więcej osób, przy czym obecnie do liczby tych osób nie wlicza się uczniów, zatrudnionych w przedsiębiorstwach na podstawie umowy o naukę.

We wszystkich przypadkach, w których obrót stanowi kryterium dla rodzaju mających być prowadzonych ksiąg, miarodajny jest obrót osiągnięty w poprzedzającym okresie rachunkowym, obliczony w stosunku rocznym, tj. w roku 1947 dla roku 1948.

Wolni od prowadzenia ksiąg podatkowych są ci rzemieślnicy, którzy prowadzą zakład przy pomocy jednego członka rodziny, przy czym zatrudnienie uczniów nie stoi na przeszkodzie do zastosowania zwolnienia.

Zwolnienie od prowadzenia ksiąg podatkowych nie dotyczy zegarmistrzów i jubilerów, a także tych podatników, wymienionych w §§ 37—40 rozporządzenia z dnia 31 października 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 365), którzy są obowiązani do prowadzenia ksiąg: zakupu towarów, zamówień, przychodów i rozchodów lub utargów.

Kontrola ilościowa

Koledzy, którzy w terminie do dnia 31. 12. 47 r. nie wnieśli do Izby Skarbowej podania o zwolnienie od obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej, mogą to zrobić jeszcze teraz, prosząc jednocześnie o przywrócenie terminu z uzasadnionych powodów.

Izba Skarbowa w Katowicach decyzją z dnia 7. 2. br. Nr W. II-20275/1/47 zwolniła zakłady optyczne na terenie działalności Izby od obowiązku prowadzenia kontroli ilościowej.

Jakie książki należy prowadzić?

W wypadku, gdy rzemieślnik ma wątpliwości co do tego, jakie powinien prowadzić książki handlowe, informacyj w tym zakresie powinien udzielić miejscowy urząd skarbowy, a to zgodnie z § 42 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31. 10. 47 r.

Kiedy świadczenia na rzecz odbudowy Warszawy są potrącalne od dochodu?

Okólnikiem z 8. 8. 47 r. L/D. V. 7454/3/47 Ministerstwo Skarbu podało do wiadomości, że należycie udokumentowane ofiary na rzecz odbudowy stolicy są potrącalne z dochodu także w roku 1947.

Termin złożenia wyjaśnień w związku z protokółem rewizji ksiąg

Podatnik, który w terminie dwutygodniowym nie złożył wyjaśnień i nie wskazał środków dowodowych odnośnie niesłusznych ustaleń zawartych w protokóle rewizji ksiąg, traci prawo do dalszej obrony odnośnie tych ustaleń. Powyższe wynika z wykładni przepisów art. 93 ust. 2 dekretu o postępowaniu podatkowym, zawartej w okólniku Ministerstwa Skarbu z dnia 5. 8. 1947 r. L. D/V. 2606/1/47.

Zysk brutto i netto

Okólnikiem z dnia 21. 10. 47 r. Ministerstwo Skarbu ustaliło normy szacunkowe zysku brutto i netto dla przedsiębiorstw i zajęć zarobkowych. Normy te winny być stosowane przez Urzędy Skarbowe przy wymiarze podatku dochodowego.

Poniżej podaje się ustalony zysk brutto i netto dla niektórych zajęć, które mogą interesować optyków:

Przedsiębiorstwa handlowe	zysk brutto	zysk netto
elektrotechniczne artykuły	55	25
fotograficzne aparaty i przybory	55—65	25—30
optyczne sklepy	85	35
sportowe przybory	85	35

Powyższe zestawienie obejmuje zysk brutto i netto przedsiębiorstw handlowych. Jeśli chodzi o rzemiosło optyczne, to zysk brutto i netto nie został ustalony. Wspomniany okólnik postanawia jednak, że w przypadku braku normy dla danego przedsiębiorstwa można posłużyć się normą pokrewnej branży.

Rzemiosło a nauka polska

W „Rzemieślniku Śląskim" nr 1/48 ukazał się artykuł pt. „Rzemiosło a nauka polska", w którym wskazuje się na ważny moment roztrząsania zagadnień rzemieślniczych przez sfery naukowe. Mianowicie stworzona dla badania zagadnień osadniczo-przesiedleńczych Rada Naukowa Biura Studiów Osadniczo-Przesiedleńczych w Krakowie, składająca się z profesorów szkół wyższych i ludzi interesujących się naukowo sprawami osadniczo-przesiedleńczymi Ziem Odzyskanych, rozpatrywała ostatnio kilkakrotnie sprawy rzemiosła (szczególnie na sesji w dniu 11. 12. 47 r.) i uchwaliła tezy, które pokrywają się z rezolucjami, uchwalonymi na różnych zjazdach rzemieślniczych.

„Fakt zasadniczej zgodności wyników pracy Rady Naukowej i Zjazdów Rzemieślniczych wykazuje niedwuznacznie, że wspólne wnioski są słuszne, a więc należy je jak najprędzej zrealizować", konkluduje „Rzemieślnik Śląski".

Apel — Popierajcie swe czasopismo „Optyk Polski"

Cech, wydając „Optyka Polskiego", dokonuje wielkiego wysiłku finansowego. Według budżetu na rok bieżący, opracowanego przed podrożeniem prac drukarskich, deficyt wynosi 127.000,— zł.

Kwota ta znajduje wprawdzie pokrycie w budżecie, to jednak stanowi poważne obciążenie dla nielicznego Cechu.

Zmniejszyć ten deficyt można tylko zwiększoną liczbą abonentów.

Z tego powodu Redakcja apeluje do Kolegów, by nakłaniali swych pracowników fachowych do abonowania „Optyka Polskiego", który im może dać wiele materiału doszkoleniowego.

Pracownicy korzystają z 20% ulgi.

Wydatki na wydawnictwa fachowe potrącalne od dochodu

Zgodnie z okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 17. 3. 1931 L dz. V.—1791 wydatki poniesione na czasopisma i inne wydawnictwa fachowe są potrącalne od dochodu, a więc również wydatki poniesione na „Optyka Polskiego".

Obowiązek zwracania się do Urzędów Zatrudnienia

Ze względu na to, że Urzędy Zatrudnienia coraz to rygorystyczniej stosują dekret z 2. 8. 45 r. o Urzędach Zatrudnienia (Dz. U. R. P. Nr 30), określający zadania Urzędów Zatrudnienia i obowiązki pracodawcy, podajemy poniżej treść najważniejszych postanowień tego dekretu.

Urzędy Zatrudnienia pośredniczą w zawieraniu zarówno umów o pracę jak i umów o naukę zawodu oraz regulują rynek pracy.

Pracodawca wzgl. kierownik zakładu obowiązany jest zgłaszać do Urzędu Zatrudnienia każde wolne miejsce pracy i wolne miejsce nauki zawodu, jak również każdego przyjętego do pracy pracownika, wzgl. ucznia do nauki.

Niestosowanie się do powyższego zagrożone jest aresztem do 3 miesięcy lub grzywną 3000 zł.

Określenie wielkości przedsiębiorstwa

W wypadku określenia wielkości przedsiębiorstwa w zależności od liczby zatrudnionych — do liczby zatrudnionych nie wlicza się uczniów, zatrudnionych w przedsiębiorstwach na podstawie umowy o naukę rzemiosła.

Przepis ten zawarty jest w rozporządzeniu Ministerstwa Skarbu z dnia 24. 11. 47 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 31. 10. 46 r. o księgach handlowych, podatkowych (Dz. U. R. P. Nr 73, poz. 466) i jakkolwiek dotyczy tylko spraw podatkowych, winien być przez analogię stosowany do wszelkich spraw, dotyczących określenia wielkości przedsiębiorstw na podstawie liczby osób zatrudnionych.

Planowanie w rzemiośle

Dnia 11. I. br. odbyła się w Warszawie konferencja przedstawicieli rzemiosła, na której dyskutowano sprawę planowania w rzemiośle.

Obecny na konferencji Dyrektor Departamentu Zbigniew Ehrenberg sprecyzował zakres i cel planowania w zrozumieniu Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Celem planowania jest stwierdzenie zdolności produkcyjnej rzemiosła w maszyno- i roboczo-godzinach, aby w pełni wykorzystać tę zdolność produkcyjną i zagwarantować wystarczający przydział surowca. Zamówienia państwowe byłyby kierowane przez Rzemieślniczą Centralę Zaopatrzenia i Zbytu, która równocześnie otrzymać ma potrzebny surowiec. Warsztaty, których zdolność produkcyjna nie będzie wykorzystana w pełni, będą mogły na podstawie umów z Rzemieślniczą Centralą Zaopatrzenia i Zbytu podjąć się wykonania zamówień, oczywiście po cenach umówionych. Akcja ta miałaby objąć na razie przede wszystkim warsztaty branży włókienniczej i skórzanej.

W ożywionej i wyczerpującej dyskusji zebrani stwierdzili, że planowanie w tych ramach, jakie zakreślił Dyrektor Ehrenberg, jest realne.

Ogólnie można powiedzieć, że po raz pierwszy konieczność i możliwość planowania trafiła wszystkim przedstawicielom Izb i Rzemieślniczej Centrali Zaopatrzenia i Zbytu bez reszty do przekonania.

TWOIM OBROŃCĄ - *Znajomość przepisów prawnych*

Obowiązek prowadzenia ksiąg a rzemiosło

„Rzemieślnik Śląski", omawiając w numerze 2/48 wstręt drobnego rzemieślnika do prowadzenia ksiąg dochodzi do wniosku, że najlepszym rozwiązaniem byłoby wprowadzić podatki zryczałtowane dla mniejszych zakładów rzemieślniczych.

Wyjaśnienie w sprawie cen maksymalnych

Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Biuro Cen na podstawie art. 1 i 4 ustawy o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym pismem z dnia 13. 12. 1947 r. wyjaśniło w sprawie cen maksymalnych co następuje:

W wypadku wyznaczenia na towar ceny maksymalnej kupiec nie może w żadnym wypadku przekroczyć tej ceny i ma prawo stosować ją niezależnie od jego własnej ceny zakupu i marży zarobkowej, nawet gdy cena maksymalna jest wyższa od jego własnej ceny zakupu plus marża zarobkowa.

Wyjaśnienie to ma szczególne znaczenie przy sprzedaży towarów przemysłowych przemysłu państwowego, na które zostały oznaczone ceny maksymalne, gdyż kupiec ma prawo stosować ceny maksymalne niezależnie od jego własnej ceny zakupu i nawet w tych wypadkach, gdy z kalkulacji (cena zakupu plus marża) wynikła cena niższa, niż cena maksymalna.

Jednakże w braku cen maksymalnych podstawa ceny sprzedażnej towaru musi być należycie udokumentowana własną ceną zakupu tegoż towaru, powiększoną o dozwolony zysk brutto. Inna kalkulacja ceny sprzedażnej jest niedopuszczalna.

Obowiązek wywieszania cenników w sklepach

W myśl instrukcji zatwierdzonej przez Biuro Cen przy Min. Przemysłu i Handlu w dniu 11. 11. 47 r. każdy sklep detaliczny obowiązany jest wywiesić na widocznym miejscu cennik ścienny szczegółowy.

Gdy cennik ten zawiera więcej niż 100 pozycyj, można zastępować go cennikiem tzw. skróconym przy jednoczesnym sporządzeniu tzw. szczegółowego cennika katalogowego. W tych wypadkach cennik skrócony powinien być również wywieszony na widocznym miejscu, natomiast szczegółowy cennik katalogowy winien znajdować się na biurku, ladzie lub innym miejscu — tak aby łatwo mógł być on dostępny dla każdego klienta.

W sklepach spożywczych, prowadzących choćby jeden spośród 14 artykułów pierwszej potrzeby, konieczne jest wywieszenie obok cennika ściennego również obowiązującego cennika cen maksymalnych, ogłaszanych przez Komisje Cennikowe na 14 artykułów pierwszej potrzeby.

Obowiązek ujawniania cen towarów odnosi się do wszystkich tych towarów, które umieszczone są na widok publiczny, a więc znajdują się na wystawie, ladzie, w oszklonych gablotkach, na otwartych półkach itp. Natomiast towary, przechowywane w magazynach, w zamkniętych szafach, gablotkach itp., które są niedostępne bezpośrednio dla wzroku klienta, nie muszą być oznaczone cenami. Towary, na które zostały ustalone ceny maksymalne, powinny być oznaczone odpowiednią ceną z powołaniem się na nr właściwej pozycji cennika cen maksymalnych.

Rejestracja dokumentów na okaziciela

Ukazało się rozporządzenie Min. Skarbu o rejestracji dokumentów na okaziciela, emitowanych przed 1. 9. 39 r. Dotyczy to listów zastawnych, akcji, książeczek wkładowych na okaziciela, obligacji, akcji itd. Rejestrację obowiązane są prowadzić instytucje, które emitowały omawiane dokumenty. Gdy wystawca nie ma obecnie osoby powołanej do prowadzenia jego spraw, sąd rejestrowy może wyznaczyć na wniosek posiadacza dokumentu przedstawiciela wystawcy dla przeprowadzenia rejestracji. Dla osób, przebywających za granicą, rejestrację dokumentów przeprowadzają polskie konsulaty.

W razie nieostemplowania dokumentów, po upływie terminu rejestracji do dnia 3 kwietnia br., tracą one swą moc prawną.

Instytucje, które emitowały dokumenty, zobowiązane są podać do publicznej wiadomości adresy swych placówek rejestracyjnych w kraju.

Z upoważnienia Min. Skarbu nadzór nad rejestracją sprawować będzie Bank Gospodarstwa Krajowego.

Podstawę rejestracji stanowią: 1. oryginały dokumentów na okaziciela i ich duplikaty; 2. prawomocne postanowienia sądów polskich o umorzeniu dokumentów na okaziciela; 3. zaświadczenia instytucji kredytowych, związków samorządu terytorialnego i gospodarczego, ZUS-u, PZUW oraz urzędów i wszelkiego rodzaju osób prawnych prawa publicznego o utraceniu w okresie od dnia 1. 9. 39 r. do dnia 17. 12. 45 r. odnośnych dokumentów na okaziciela, które znajdowały się w ich posiadaniu lub dzierżeniu w chwili utraty.

Rejestracji nie podlegają dokumenty na okazicieli: 1. emitowane przez Państwo, 2. emitowane za granicą, 3. kupony, 4. banknoty i inne dokumenty płatne za okazaniem, 5. książeczki wkładowe na okaziciela Pocztowej Kasy Oszczędności, 6. dokumenty z zastrzeżeniem nieumarzalności.

Kredyty inwestycyjne dla rzemiosła na 1948 r.

Według „Życia Gospodarczego" nr 2 z 1948 r. w projekcie do planu inwestycyjnego na rok 1948 przewidziano dla rzemiosła 150 milionów złotych kredytów skarbowych. Kredyty skarbowe przewidziane są na uzupełnienie sprzętu naukowego w Rzemieślniczych Instytutach Naukowych. Kredyty bankowe będą rozprowadzone w myśl założeń programowych samorządu gospodarczego rzemiosła. Wytyczną generalną jest dążenie do osiągnięcia przez rzemiosło stanu zatrudnienia i usług, nakreślonego przez Plan Trzyletni. Z ogólnej sumy 150 milionów złotych 33% zostanie rozprowadzonych na terenie Ziem Odzyskanych. Zainteresowanie rzemiosła kredytami inwestycyjnymi jest jak do tej pory małe. Powodem są trudności przy ich realizowaniu na skutek żądań zabezpieczeń hipotecznych przez instytucje kredytujące.

Ustawa o obowiązku społecznego oszczędzania

Ukazała się w Dzienniku Ustaw R. P. ustawa o społecznym oszczędzaniu, nakładająca obowiązek odprowadzenia pewnej kwoty od osiągniętego dochodu na własne konto oszczędnościowe.

W następnym numerze „Optyka Polskiego" omówimy szerzej tę ustawę.

Sądy Obywatelskie

W Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 437 ogłoszony został regulamin wewnętrznego urzędowania sądów obywatelskich.

Do omówienia tych sądów jeszcze powrócimy.

Nowelizacja Prawa Przemysłowego

Zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 25. VIII. 1947 r. została powołana komisja dla opracowania projektu nowelizacji prawa przemysłowego. Komisja ta ma przy uwzględnieniu wszystkich dotychczas wprowadzonych zmian zaprojektować nowe prawo przemysłowe. Prace Komisji mają być ukończone do 1. VII. 1948 r.

Fakt powołania takiej komisji ma bardzo wielkie znaczenie dla rzemieślników, albowiem prawo przemysłowe reguluje prawne podstawy rzemiosła.

Należy wyrazić nadzieję, że projekt nowego prawa przemysłowego uwzględni wszystkie odnośne dezyderaty rzemiosła zgłoszone na różnych kongresach i zjazdach rzemieślniczych.

Nie ulega wątpliwości, że naczelne władze samorządu gospodarczego rzemiosła przedstawią te dezyderaty komisji dla opracowania projektu nowego prawa przemysłowego.

Najniższa podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych wynosi 2.500 zł miesięcznie

Zarządzeniem Ministra Pracy i Opieki Społecznej z 20. XI. 47 r., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 20 XI. 47 r. została ustalona najniższa podstawa świadczeń i składek ubezpieczeniowych na zł 600,— tygodniowo, czyli 2.500,— zł mies

Tę podstawę obliczenia stosuje się przy wymiarze składek od pierwszego dnia okresu wymiarowego, przypadającego po ogłoszeniu cytowanego wyżej zarządzenia (20. XI. 47 r.), a przy wymiarze świadczeń — do świadczeń, należnych za okresy po ogłoszeniu zarządzenia.

Ustalona najniższa podstawa wymiaru składek i świadczeń ubezpieczeniowych w wysokości 2.500,— zł miesięcznie ma zastosowanie również odnośnie obliczenia składek od wynagrodzeń uczniów rzemieślniczych, których wynagrodzenie miesięczne nie sięga tej kwoty.

Ubezpieczenie rodzinne

W Dz. U. R. P. Nr 66 z 30. X. 47 r. ukazał się dekret z 28. X. 47 r. o ubezpieczeniu rodzinnym. Z tytułu tego ubezpieczenia wypłacane będą pracownikom specjalne zasiłki rodzinne. W związku z tym ubezpieczeniem pracodawcy obowiązani będą do ponoszenia pewnych świadczeń łącznie z innymi świadczeniami socjalnymi. Wysokość tych świadczeń wynosi 10% od wypłaconego wynagrodzenia.

Zmiana rozporządzenia w sprawie umowy o pracę robotników

Na mocy dekretu z 18. X. 47 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 388) zmienione zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16. 3. 28 r. o umowie o prace robotników czyli wszelkiego rodzaju pracowników fizycznych. Zmiana polega na tym, że podczas gdy dotychczas przepisy stanowiły, że pracodawca nie ma prawa wypowiadać umowy o pracę w ciągu czterech tygodni niezdolności pracownika do zarobkowania, spowodowanej przez nieszczęśliwy wypadek lub chorobę, jeżeli pracownik pozostaje w nieprzerwanym stosunku pracy w tym samym zakładzie pracy co najmniej przez rok czasu, to obecnie pracodawca nie ma prawa wypowiadania umowy o pracę w ciągu 3 miesięcy, zaś do czterech tygodni, gdy stosunek pracy w tym samym zakładzie pracy trwa poniżej jednego roku.

Wiadomości organizacyjne

I. Walne Zebranie Ogólnopolskiego Cechu Optyków

W dniu 1. II. 1948 r. odbył się w gmachu Izby Rzemieślniczej w Katowicach I. Walny Zjazd Ogólnopolskiego Cechu Optyków, w obecności Dyrektora Mgr. A. Gorywody, który reprezentował Związek Izb Rzemieślniczych R. P. i Izbę Rzemieślniczą w Katowicach, Naczelnika Wydziału Zarządu Miejskiego w Katowicach p. Ofertowicza, przedstawiciela Zjednoczenia Przemysłu Precyzyjnego i Optycznego w Łodzi, oraz licznie zebranych z całego kraju optyków.

Po przywitaniu zebranych przez Starszego Cechu B. Mrozińskiego z Bydgoszczy, uczczono pamięć zmarłych 2 członków Cechu: kol. kol. Bernarda z Gniezna i Słowikowskiego z Warszawy.

Następnie zabrał głos Dyrektor Gorywoda, reprezentujący Związek Izb Rzemieślniczych R. P. i Izbę Rzemieślniczą w Katowicach, który wskazał na to, że Ogólnopolski Cech Optyków jest pierwszym ogólno-polskim cechem i dlatego Zjazd ten jest zjazdem szczególnym. Początkowe obawy, że cech, obejmujący cały obszar Państwa, nie będzie mógł spełnić zadania m. i. ze względu na trudności w osobistej styczności członków, okazały się płonne. Dzięki wysokiemu przygotowaniu członków Cechu jak i należycie funkcjonującemu aparatowi biurowemu organizacji Cech spełnia zadania, jakie mu zakreślono. Eksperyment, jaki niewątpliwie robiono, decydując się na zatwierdzenie statutu ogólnopolskiego cechu, należy uważać za udany. Prace Cechu zarysowują się bardzo ciekawie i mogą służyć za wzór dla innych cechów.

W końcu Dyrektor Gorywoda zapewnił, że Związek Izb Rzemieślniczych jak i Izba Katowicka w dalszym ciągu będą organizację tę popierać i z nią współpracować.

W imieniu władzy nadzorczej nad Cechem Naczelnik p Ofertowicz życzył Cechowi, który wykazuje wielką żywotność, jak najlepszych wyników.

Następnie 3 zaproszeni na zjazd lekarze okuliści pp. dr. Mąkowski — Katowice, dr. Pojda — Katowice, dr. Sokołowski — Sosnowiec, wygłosili bardzo ciekawe odczyty na tematy chorób ocznych. (Odczyty te zostaną wydrukowane w następnych numerach „Optyka Polskiego".) Po tych odczytach wywiązała się ożywiona i interesująca dyskusja, która przyczyniła się do lepszego zrozumienia poruszanych w odczytach zagadnień.

Następnie przystąpiono do wyświetlania trzech filmów z zakresu odlewu szkła optycznego i produkcji szkła w taflach.

Filmy te wraz z 2 innymi, które z braku czasu nie były wyświetlone, podarował Cechowi kol. Błażejewski z Katowic. Również kol. Bentkowski z Poznania podarował Cechowi film na temat „Oko aparatu fotograficznego". Film ten, również z braku czasu nie był wyświetlony.

Po ukończeniu wyświetlania przystąpiono do sprawozdania Zarządu. Starszy Cechu, kol. Mroziński zaznaczył, że okres sprawozdawczy był okresem zasadniczym dla Cechu, albowiem na okres ten przypada zorganizowanie Cechu oraz zatwierdzenie statutu w dniu 11. XI. 1947 r.

Najważniejsze zadania, do zrealizowania których Zarząd postanowił dążyć, były:

1. podniesienie godności naszego stanu zawodowego,
2. rozwiązanie zazębiających się o naszą branżę kwestii gospodarczych,
3. przyjęcie postawy dynamicznej i zwalczanie szkodliwych psychoz,
4. nawiązanie współpracy z przedstawicielami życia gospodarczego,
5. stworzenie zwartej i silnej spójni organizacyjnej.

„W okresie sprawozdawczym przeszliśmy walkę o zahamowanie zwyżki cen, walkę o marże, bitwę o handel — ciągnął dalej st. Cechu. — Ile treści kryją te krótkie zdania, każdy z nas wie, a ile pracy zostało włożone, by te walki i bitwy wygrać? W tym miejscu pozwolę sobie podziękować członkom Zarządu za włożoną pracę.

Dalej nawiązano pełną współpracę z przedstawicielami życia gospodarczego. Pragnę z tego miejsca podziękować wszystkim przedstawicielom instytucyj państwowych i samorządowych za współpracę na platformie wzajemnego zrozumienia.

Dziękuję Związkowi Izb Rzemieślniczych w Warszawie, Izbie Rzemieślniczej w Katowicach, Władzom Przemysłowym I i II Instancji w Katowicach, Zjednoczeniu Przemysłu Precyzyjnego i Optycznego w Łodzi, oraz Dyrektorowi Biura Sprzedaży Zjednoczenia p. Bujakowi.

Ta współpraca dała jak najpożyteczniejsze rezultaty tak dla dobra organizacji, jak i całego życia gospodarczego. Tak zapoczątkowana na platformie wzajemnego zaufania i zrozumienia współpraca daje gwarancję osiągnięcia jak najlepszych wyników.

Zrealizowaliśmy dalej silną spójnię organizacyjną. Dziękuje w imieniu Zarządu wszystkim Koleżankom i Kolegom.

Czas mieliśmy krótki, ale okres ten, to czas, w którym położyliśmy fundamenty trwałe. Przeszliśmy do ofensywy i przyjęcia postawy dynamicznej. Różni nasi koledzy produkują materiały nam potrzebne, zmniejszając w ten sposób brak towarów w kraju.

Cech, jako organizacja, spełnił swe zadania zaplanowane na rok 1947. Sekretariat zrobił wszystko, by sprostać nałożonym nań zadaniom. Proszę wierzyć — zadania te nieraz przechodziły siły naszego zespołu. Dziękuję p. Dyrektorowi mgr. Purszkemu za pełny poświęcenia trud dla dobra organizacji.

Dziękuję wszystkim Koleżankom i Kolegom za ich osobisty wkład w pracach Cechu. Od siebie, jako kierownika organizacji, pragnę nadmienić, że spotkałem się ze wszystkich stron z takim serdecznym przyjęciem i zrozumieniem, iż praca dla Cechu była dla mnie mimo trudności w walce o cele — bodźcem, który pozwolił mi trzymać ster."

Sekretarz kol. Rokicki w swym sprawozdaniu zaznaczył, że okres sprawozdawczy, jako okres organizowania Cechu, wymagał większego wysiłku. Mimo najlepszych chęci nie można jednak było wydać projektowanych dwóch numerów „Optyka Polskiego". Władze zgodziły się tylko na wydanie jednej jednodniówki. Z tego powodu wydano zeszyt grudniowy w podwójnej objętości.

Z ważniejszych spraw załatwionych przez Zarząd należy wymienić:

1. opracowanie cennika i wydrukowanie go,
2. skontaktowanie się z Polskim Towarzystwem Okulistycznym, występując z wnioskiem o ustalenie jednolitego schematu oznaczania szkieł astygmatycznych i wypisywania recept,
3. zwrócenie się przez Związek Izb Rzemieślniczych z prośbą do Ministerstwa Przemysłu i Handlu o zmianę marż zarobkowych. Do tej pory Cech nie ma niestety odpowiedzi.

Jeśli chodzi o liczbę członków, to ta podniosła się do liczby 101. Należy wyrazić nadzieję, że w najbliższym czasie Cech obejmie wszystkie samodzielne warsztaty optyczne.

Jeśli chodzi o podział członków na poszczególne województwa, to ten przedstawia się następująco:

Warszawa i województwo warszawskie		14
Województwo śląsko-dąbrowskie	. .	17
„	krakowskie	13
„	poznańskie	12
„	łódzkie	11
„	pomorskie	8
„	dolno-śląskie	6
„	kieleckie	5
„	lubelskie	4
„	gdańskie	3
„	rzeszowskie	3
„	zachodnio-pomorskie . .	3
„	białostockie	1
„	olsztyńskie	1
	Razem:	101

Na podkreślenie zasługuje fakt zarejestrowania przez Cech pierwszych 3 umów o naukę.

Sprawozdanie skarbnika kol. Błażejewskiego było następujące:

Wpływy za okres sprawozdawczy wyniosły	zł 395.671,—
Wydatki	zł 307.071,—
Na następny rok, tzn. rok 1948 saldo zatem wynosiło . . .	zł 88.600,—

Należy jednak zaznaczyć, że nie wydatkowano preliminowanej kwoty na urządzenie domu wypoczynkowego nad morzem. Niewykonanie odpowiedniej uchwały konstytucyjnej Zebrania Cechu nastąpiło z tego powodu, że Zarząd doszedł do wniosku, że należy zrezygnować z przydziału wspomnianego domu, z którego będą mogli korzystać bardzo nieliczni członkowie i którego koszt utrzymania nie pozostaje w żadnym stosunku do korzyści, jakie mógłby mieć Cech wzgl. członkowie. Zarząd z tego powodu postanowił wystąpić wobec Walnego Zebrania z wnioskiem o anulowanie odnośnej uchwały Konstytucyjnego Zebrania z dnia 7. 9. ub. r. i przeznaczenie kwoty 50.000 zł, przewidzianej na remont domu wypoczynkowego, na zakupienie jednej cegiełki na Fundację Domu Rzemiosła w Warszawie.

Poza tym skarbnik zaznaczył, że z nadwyżek budżetowych zakupiono meble biurowe w cenie 55.048 zł. Kwota ta została jednak wydatkowana w roku bieżącym. Ponieważ ta pozycja nie była przewidziana w budżecie, wniósł o zatwierdzenie tego wydatku.

Z kolei kol. Polczyński z Łodzi odczytał protokół z przeprowadzonej przez Komisję Rewizyjną

CZYNNY CZŁONEK CECHU!

WSPÓŁPRACUJE Z REDAKCJĄ!

kontroli agend cechowych i wniósł o udzielenie Zarządowi absolutorium.

Zebrani po przeprowadzonej dyskusji udzielili Zarządowi absolutorium i przyjęli wnioski skarbnika, mianowicie: postanowili zrezygnować z przydziału domu wypoczynkowego nad morzem i przeznaczyć kwotę 50.000 zł na zakup jednej cegiełki na Fundację Domu Rzemiosła w Warszawie, oraz zatwierdzili wydatek w wysokości 55.048 zł na zakupione dla biura Cechu meble.

Następnie przeprowadzono wymagany statutem wybór członków do władz i instytucyj Cechu.

Obecnie skład personalny Władz i instytucyj Cechu przedstawia się następująco:

Zarząd:

Starszy Cechu: Bernard Mroziński, Bydgoszcz
I Podstarszy: Jan Voigt, Kraków
II Podstarszy: Henryk Staciwiński, Katowice
Sekretarz: Józef Rokicki, Katowice
Zast. sekr.: Jerzy Piskorski, Warszawa
Skarbnik: Kazimierz Błażejewski, Katowice
Zast. skarbnika: Leon Bentkowski, Poznań
Ławnik: Mieczysław Kozak, Poznań
Ławnik: Tadeusz Radomski, Elbląg
Zastępcy członków Zarządu:
Mgr Szczęsny, Bytom
Władysław Kasprzak, Bytom
Bronisław Liżewski, Warszawa

Komisji Rewizyjna — członkowie:
Karol Soczek, Częstochowa
Władysław Polczyński, Łódź
Tadeusz Milewski, Lublin
Zastępca: Tadeusz Trzciński, Tarnów

Sąd Polubowny — członkowie:
Zygmunt Zieliński, Kraków
Franciszek Orlicki, Poznań
Antoni Wojnar, Zakopane
Zastępca: Teodor Tomaszkiewicz, Kraków

Komisja Dyscyplinarna — członkowie:
Stanisław Kuliński, Warszawa
Jerzy Piskorski, Warszawa
Marian Wesołowski, Łódź
Zastępca: Józef Bułatek, Bydgoszcz.

Następnym punktem obrad było uchwalenie budżetu. Uchwalony budżet przewiduje po stronie dochodów i wydatków 867.000 zł. Budżet ten został zatwierdzony przez Związek Izb Rzemieślniczych.

Następnie przyjęto regulaminy Sądu Polubownego i Komisji Dyscyplinarnej w brzmieniu ustalonym przez Zarząd Cechu z ewentualnymi poprawkami, jakie wprowadzi Związek Izb Rzemieślniczych.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa podjęcia przez Cech akcji uświadamiającej społeczeństwo o znaczeniu ochrony wzroku i posiadania możliwości dobrego widzenia. W wyniku przeprowadzonej dyskusji Zebranie postanowiło jednogłośnie:

1. wydrukować 2000 egzemplarzy odpowiedniego afiszu, za cenę 50.000 zł, oraz zakupić c-a 10 artykułów dla prasy, również za cenę 50.000 zł. Rozprowadzeniem afiszów i umieszczaniem artykułów w prasie zajmą się sekcyjni;
2. obciążyć każdego członka opłatą w wysokości 1000 zł na pokrycie tych wydatków.

W wolnych głosach Starszy Cechu apelował do członków o kształcenie jak największej liczby uczniów oraz zakomunikował, że Cech jest w posiadaniu własnego modelu szlifierki, stojącego do dyspozycji każdemu członkowi. Informacji w tej sprawie udziela Starszy Cechu.

Poza tym zakomunikował, że kierownik biura Cechu został mianowany Dyrektorem Biura i otrzymał jednocześnie prawo podpisywania korespondencji Cechu, nie mającej znaczenia aktu prawnego. W końcu Starszy Cechu podał do wiadomości, że koledzy Voigt i Legun produkują oprawy z masy plastycznej i że zamówienia należy kierować do kol. Jana Voigta, Kraków, Floriańska 47.

W końcu przedstawiciel Zjednoczenia Precyzyjnego i Optycznego w Łodzi przedstawił sprawę dostaw i odpowiedział na różne zapytania członków.

Na zakończenie Zjazdu zebrani po odśpiewaniu „Roty" udali się na wspólny obiad i wieczorek towarzyski, który przyczynił się do bliższego poznania się członków i spędzenia czasu w serdecznej i miłej atmosferze.

Ogólnie należy zaznaczyć, że I Walne Zebranie Ogólnopolskiego Cechu Optyków było impreza udaną i piękną. Wykazało ono, że członkowie Cechu zdają sobie sprawę ze znaczenia posiadania wspólnej organizacji, która, nie mając dotąd żadnego wzoru, na którym mogłaby oprzeć swój szkielet organizacyjny i sposób działania, dzięki wysokiemu wyrobieniu członków posunęła sprawy zawodu optycznego naprzód.

Nie ulega wątpliwości, że bez tej organizacji zawód optyczny znajdowałby się wobec narastających trudności w położeniu gorszym, aniżeli w roku 1945, kiedy optyk był niezorganizowany i nie miał zatem żadnego oparcia w organizacji, która by mogła zrozumieć jego bolączki zawodowe i jego bronić.

Echa artykułu „Historia okularów"

Zamieszczony w „Optyku Polskim" (zeszyt grudniowy 47 r.) artykuł „Historia okularów" wywołał ciekawą dyskusję pomiędzy jednym z czytelników, a autorem. Czytelnik zarzucał autorowi fałszywe tłumaczenie pochodzenia wyrazu „monokl" od łacińskiego „manus" (ręka), twierdząc, że wyraz monokl pochodzi od greckiego „monos" (jeden, jedyny) na oznaczenie, że monokl posiada jedno szkło. Autor natomiast podtrzymał swoje twierdzenie zaznaczając, że pierwotny monokl wzgl. manokl był osadzony na rączce i trzymany w ręku oraz powołując się na dzieła prof. Vierkandta oraz Scheuera.

Konkurs na odznakę cechową

Zarząd Cechu rozpisuje konkurs na odznakę cechową.

Projekty uprasza się nadesłać do biura Cechu.

Rzemieślnik może być jedynie członkiem Cechu

Pismem z 13. 12. 47 r. Nr 3 P. M. II/B/4/128, skierowanym do Związku Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu i do Ogólnopolskich Zrzeszeń Prywatnego Przemysłu, Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyjaśniło, że od obowiązku należenia do Zrzeszeń Przemysłu wolne są wszystkie osoby, które okażą się kartą rzemieślniczą, oraz że wyrażony zamiar należenia dalej do Zrzeszenia przez te osoby w charakterze dobrowolnych członków, mimo posiadania karty rzemieślniczej **jest niemożliwe.** Takie osoby należy natychmiast skreślić z rejestru członków.

Przynależność do cechów

Na niektórych terenach optycy są zmuszani do pozostawania w cechach miejscowych mimo przynależności do Ogólnopolskiego Cechu Optyków.

W związku z tym Ogólnopolski Cech Optyków wyjaśnia, że nie istnieje do tej pory przymus cechowy i każdy optyk może należeć do cechu, do jakiego uważa za wskazane należeć pod warunkiem, że statut danego cechu pozwala na należenie.

Wynika to z treści pisma Związku Izb Rzemieślniczych z 8. I. br. znak V-7/52, którą podajemy poniżej:

„W odpowiedzi na pismo z dnia 25. 10. 47 r., adresowane do Izby Rzemieślniczej w Rzeszowie, w sprawie wydania polecenia właściwym cechom przekazania rzemieślników-optyków oraz zawartych umów o naukę rzemiosła optycznego do Ogólnopolskiego Cechu Optyków, Związek Izb Rzemieślniczych R. P. zawiadamia, że nie ma podstaw prawnych do wydania takiego zarządzenia.

W świetle prawa przemysłowego, a w szczególności zgodnie z art. 260, przynależność do cechu jest dobrowolna i nie można rzemieślników zmuszać np. do należenia do cechu branżowego, skoro chce on należeć do cechu zbiorowego i został przez ten cech przyjęty".

Z pisma tego wynika zatem, że optyk, należący np. do tej pory do cechu miejscowego, może zgłosić swe wystąpienie przepisanym statutowo sposobem i uniknie tym samym podwójnego opłacania składek członkowskich, mianowicie raz w cechu miejscowym, a drugi raz w Ogólnopolskim Cechu Optyków.

Delegaci wojewódzcy Ogólnopolskiego Cechu Optyków

Zarząd Cechu zamianował następujących delegatów na województwa:

1. M. st. Warszawa i woj. warszawskie — Jerzy Piskorski, Warszawa, ul. Złota 6,
2. śląsko-dąbrowskie — Józef Rokicki, Katowice, ul Korfantego 8,
3. krakowskie — Jan Voigt, Kraków, ul. Floriańska 47; zastępca — Zygmunt Zieliński, Kraków, Rynek Główny 39,
4. białostockie — Konstanty Hendzel, Białystok, Rynek Kościuszki 40,
5. kieleckie — Karol Soczek, Częstochowa, N. M. Panny 16,
6. pomorskie — Józef Bulatek, Bydgoszcz, ulica Dworcowa 21,
7. lubelskie — Tadeusz Milewski, Lublin, Kapucyńska 2,
8. poznańskie — Leon Bentkowski, ul. Marsz. Focha 39; zastępca — Franciszek Orlicki, Poznań, św. Marcina 63,
9. szczecińskie — Stanisław Kumoń, Szczecin, Pl. Grunwaldzki — Al. Pomorska 13,
10. gdańskie — Tadeusz Radomski, Elbląg, ulica 1 Maja 43,
11. olsztyńskie — Feliks Marek, Olsztyn, ulica Grunwaldzka 2,
12. łódzkie — Władysław Polczyński, Łódź, ulica Rzgowska 10.

Początki Biblioteki cechowej

Dzięki ofiarności Kolegów zapoczątkowano bibliotekę cechową, składającą się z następujących książek:

1. „Kultura Rzemieślnika Polskiego" — Ks. Feliks Staszak, ofiarował kol. Mroziński,
2. „Der Augenoptikerlehrling" zeszyt I — Pistor, ofiarowali kol. kol. Mroziński i Bentkowski,
3. „Der Augenoptikerlehrling", zeszyt I — Pistor, ofiarował kol. Staciwiński,
4. „Einführung in die Brillenlehre" — Henker, ofiarował kol. Staciwiński,

5., 6. i 7. „Der Augenoptiker", tomy I, II i III — Pistor, ofiarował kol. Staciwiński,

8. „Okulista jako doradca zawodowy" — Dr med. Biernacka-Biesiekierska, zakupił Cech.

Członkowie Ogólnopolskiego Cechu Optyków

(według stanu z dnia 3 lutego 1948 r.).

1. Anders Romuald, Warszawa, Targowa 41
2. Bartkowiak Jan, Gdynia, Starowiejska 9
3. Bentkowski Leon, Poznań, Marsz. Focha 39
4. Bernard Barbara, Gniezno, Rynek 14
5. Błażejewski Kazimierz, Katowice, Mickiewicza 2
6. Bocianowski Stanisław, Dąbrowa Górnicza, Sobieskiego 23
7. Bojanowska Jadwiga, Łódź, Piotrkowska 111
8. Boracki Teofil, Gdańsk-Wrzeszcz, Barlickiego 1
9. Borchardt Marian, Kalisz, Stalina 1
10. Borkowska Maria, Łódź, Piotrkowska 43
11. Brandeis Józef, Kraków, Grodzka 61
12. Brzeski Feliks, Gliwice, Zwycięstwa 47
13. Bułatek Józef, Bydgoszcz, Dworcowa 21
14. Ciszak Franciszek, Poznań, Plac Wolności 5
15. Czajkowski Stanisław, Warszawa, Szeroka 5

16. Donatt Anna, Kielce, Sienkiewicza 28
17. Dudziak Weronika, Rzeszów, Mickiewicza 5
18. Garczyński Jan, Wrocław, Pomorska 6
19. Gawlikowski Ignacy, Poznań, Św. Marcina 23
20. Gerstenkern Daniel, Płock, M. J. Stalina 10
21. Gliksman Mieczysław, Łódź, Piotrkowska 27
22. Godlewski Zygmunt, Jelenia Góra, Kolejowa 65
23. Grodzka Anna, Toruń, Stary Rynek 16
24. Grzeszczyk Henryk, Łódź, St. Jaracza 1
25. Gmiński Ryszard, Bydgoszcz, Al. 1 Maja 21
26. Hendzel Konstanty, Białystok, Rynek Kościuszki 40
27. Hołowiński Feliks, Lublin, Staszyca 2
28. Homa Wiktor, Kraków, Św. Tomasza 18
29. Jaworski Rudolf, Nowy Sącz,
30. Jaworski Marian, Opole, Rynek 5
31. Juszczakiewicz Wacław, Warszawa, Targowa 63
32. Kaczanowski Feliks, Lublin, Krak. Przedmieście 23
33. Kasprzak Władysław, Bytom, Dworcowa 1
34. Kielczewska Jadwiga, Włocławek, 3 Maja 21
35. Klamiński Czesław, Sosnowiec, Pierackiego 7
36. Kozak Mieczysław, Poznań, 27 Grudnia 7
37. Kulka Leon, Bielsko, Wzgórze 21
38. Kuliński Stanisław, Warszawa, Marszałkowska 82
39. Kumoń Stanisław, Szczecin, Pl. Grunwaldzki — Al. Pomorska 13
40. Kuźmiński Kazimierz, Zabrze, 3 Maja 22
41. Legun Zygmunt, Kraków, Wąsowicza 14
42. Liżewski Bronisław, Warszawa, Marszałkowska 82
43. Maciejewicz Józef, Legnica, Panieńska 56
44. Manela Józef, Chorzów, Wolności 16
45. Marek Feliks, Olsztyn, Grunwaldzka 2
46. Matuszewski Bernard, Słupsk, Stalina 7
47. Michalak Marian, Kościan, Szczepanowskiego 8
48. Milewski Tadeusz, Lublin, Kapucyńska 2
49. Modzelewski Edward, Białystok, Rynek Kościuszki 20
50. Morawska Stanisława, Lublin, Krakowskie Przedmieście 21
51. Müller Zbigniew, Warszawa, Czerniakowska 176
52. Mroziński Bernard, Bydgoszcz, A. 1 Maja 11
53. Nalaskowski Józef, Grudziądz, Wybickiego 6/8
54. Nekvapil Wilhelmina, Nowy Sącz, Główna 3
55. Niedbalski Marceli, Łódź, Nowomiejska 3
56. Niemetz Helena, Kraków, Karmelicka 12
57. Niezgoda Leokadia, Sosnowiec, 3 Maja 21
58. Nogajczak Leon, Poznań, Kraszewskiego 8
59. Obremski Jan, Toruń, Grudziądzka 42
60. Olejniczak Remigiusz, Łódź, Zamenhofa 1
61. Ordyńska Zofia, Łódź, Piotrkowska 71
62. Orlicki Franciszek, Poznań, Św. Marcina 63
63. Owsiak Czesław, Warszawa, Marszałkowska 81a
64. Piskorski Jerzy, Warszawa, Złota 6 — Chorzów, Wolności 41
65. Polczyński Władysław, Łódź, Rzgowska 10
66. Poselt Bronisław, Łódź, Narutowicza 36
67. Puchała Kazimierz, Warszawa, Chmielna 17
68. Radomski Tadeusz, Elbląg, 1 Maja 43
69. Ratajczak Feliks, Kalisz, Stalina 1
70. Rejwacki Tadeusz, Gliwice, Zwycięstwa 21
71. Rogowska Maria, Kraków, Floriańska 2
72. Rokicki Józef, Katowice, Korfantego 8
73. Rudnicki Henryk, Kielce, Kilińskiego 18
74. Rudzki Stanisław, Warszawa, Marszałkowska 102
75. Rybski Stefan, Poznań, Wierzbięcice 27
76. Rymarski Karol, Jarosław, Słowackiego 3
77. Salwiński Jan, Wałbrzych, Rynek 21
78. Samolewicz Mieczysław, Rzeszów, Kościuszki 8
79. Sekuła Piotr, Radom, Moniuszki 21
80. Słowikowska Maria, Warszawa, Al. Jerozolimskie 27
81. Soczek Karol, Częstochowa, N. M. Panny 16
82. Soczek Julian, Kielce, Pierackiego 12
83. Soczek Lucjan, Piotrków, Słowackiego 3
84. Staciwiński Henryk, Katowice, Mielęckiego 6
85. Stempniewicz Aniela, Chorzów, Wolności 5
86. Szelachowski Waldemar, Szczecin, Niemcewicza 35
87. Szczęśniak Władysława, Świdnica, Żymierskiego 4
88. Szczęsny Adam, Bytom, Ogrodowa 34, m. 9
89. Szlajcher Daniel, Bytom, Dworcowa 20
90. Śmiechowski Franciszek, Ostrów Wlkp., Wrocławska 6
91. Tomaszkiewicz Teodor, Kraków, Floriańska 30
92. Trzciński Kazimierz, Tarnów, Wałowa 4
93. Voigt Jan, Kraków, Floriańska 47
94. Voellnagel Emil, Warszawa, Al. Jerozolimskie 17
95. Wagnerowski Tadeusz, Dzierżoniów, Limanowskiego 3
96. Wesołowski Marian, Łódź, Nowomiejska 3
97. Wiśniewski Feliks, Płock, Stalina 13
98. Wojciechowski Józef, Inowrocław, Królowej Jadwigi 33
99. Wojnar Antoni, Zakopane, Krupówki 97
100. Wróblewski Rudolf, Gliwice, Raciborska 10
101. Wysocki Aleksander, Warszawa, Nowy Świat 1
102. Zaborski Józef, Łódź, Piotrkowska 145
103. Zieliński Bolesław, Bytom, Dworcowa 20
104. Zieliński Zygmunt, Kraków, Rynek Gł. 39
105. Zimmer Jerzy, Rybnik, Gimnazjalna 8
106. Żelazko Stanisław, Kraków, Starowiślna 29.

Podział członków na poszczególne województwa

(według stanu z 3 lutego 1948 r.)

Warszawa i woj. warszawskie	14	—	13,21 %
woj. śląsko-dąbrowskie	20	—	18,87 %
woj. krakowskie	13	—	12,26 %
woj. łódźkie	12	—	11,32 %
woj. poznańskie	12	—	11,32 %
woj. pomorskie	8	—	7,55 %
woj. dolno-śląskie	6	—	5,66 %
woj. kieleckie	5	—	4,72 %
woj. lubelskie	4	—	3,77 %
woj. gdańskie	3	—	2,83 %
woj. rzeszowskie	3	—	2,83 %
woj. zachodnio-pomorskie	3	—	2,83 %
woj. białostockie	2	—	1,89 %
woj. olsztyńskie	1	—	0,94 %
	106	—	100,00 %

Ruch egzaminacyjny

WYKAZ

złożonych egzaminów w zawodzie optycznym w okresie od ukończenia wojny.

Nazwisko i imię	Miejsce zamieszkania	Data złożenia egzaminu
Bydgoszcz:		
Egzaminy mistrzowskie:		
Bulatek Józef	Bydgoszcz	14. 2. 47
Gmiński Paweł	Bydgoszcz	14. 2. 47
Saniewski Mieczysław	Gdańsk	23. 8. 47
Egzaminy czeladnicze:		
Ermanowicz Czesław	Włocławek	29. 8. 45
Radawski Jerzy	Bydgoszcz	29. 8. 45
Witkowski Bogusław	Toruń	1. 10. 45
Matwijewicz Mirosław	Toruń	1. 10. 45
Wojciechowski Józef	Inowrocław	10. 9. 45
Mickiewicz Janina	Grudziądz	7. 12. 46
Obremski Kazimierz	Toruń	23. 8. 47
Gordon Teodor	Bydgoszcz	23. 8. 47
Egzaminy kwalifikacyjne:		
Kielczewska Janina	Włocławek	14. 2. 47
Łódź:		
Egzaminy mistrzowskie:		
Polczyński Władysław	Łódź	23. 7. 46
Szreter Stanisław	"	23. 7. 46
Olejniczak Remigiusz	"	23. 7. 46
Gliksman Mieczysław	"	25. 2. 47
Zaborski Józef	"	11. 2. 47
Wesołowski Marian	"	11. 2. 47
Niedbalski Marceli	"	9. 10. 47
Egzaminy czeladnicze:		
Polczyński Władysław	Łódź	8. 7. 46
Zaborski Józef	"	3. 8. 46
Gliksman Mieczysław	"	egz. i walifik.
Polczyński Zenon	"	8. 7. 46
Tobiański Jan	"	8. 7. 46
Bojanowska Jadwiga	"	8. 7. 46

Nazwisko i imię	Miejsce zamieszkania	Data złożenia egzaminu
Egzaminy czeladnicze:		
Olejniczak Remigiusz	Łódź	20. 5. 46
Szreter Stanisław	"	20. 5. 46
Grzeszczyk Henryk	"	18. 12. 46
Makowska Zofia	"	18. 12. 46
Ordyńska Zofia	"	18. 12. 46
Śliwczyński Ryszard	"	18. 12. 46
Gruza Henryk	Konstantynów	26. 6. 47
Cyrański Henryk	Łódź	26. 6. 47
Kurczewska Irena	"	26. 6. 47
Nitecki Wiesław	"	26. 6. 47
Bojanowski Ignacy	"	26. 6. 47
Kulesza Zofia	"	9. 10. 47
Poselt Bronisław	"	4. 6. 46
Katowice:		
Egzaminy mistrzowskie:		
Staciwiński Henryk	Katowice	3. 9. 45
Błażejewski Kazimierz	Katowice	3. 9. 45
Morawiec Jan	Katowice	31. 10. 45
Klamiński Czesław	Sosnowiec	11. 6. 46
Bocianowski Stanisław	Dąbrowa Górnicza	10. 11. 47
Egzaminy czeladnicze:		
Klamiński Czesław	Sosnowiec	29. 9. 45
Krzempek Leonard	Katowice-Bytom	29. 9. 45
Kumoń Stanisław	Gliwice - Szczecin	13. 9. 46
Wojtynek Oswald	Katowice	13. 9. 46
Brzeski Feliks	Gliwice	7. 12. 46
Godlewski Zygmunt	Jelenia Góra	7. 12. 46
Marek Feliks	Kładzko - Olsztyn	7. 12. 46
Rejwacki Tadeusz	Gliwice	7. 12. 46
Szykowski Gerard	Katowice	7. 12. 46
Ochudło Paweł	Ochojec, powiat Katowice	28. 3. 47
Niezgoda Leokadia	Sosnowiec	19. 7. 47
Pietryga Paweł	Tarnowskie Góry	10. 11. 47
Guzy Teodor	Nakło, pow. tarnogórski	10. 11. 47
Grochla Jerzy	Katowice	10. 11. 47
Kraków:		
Egzaminy mistrzowskie:		
Salwiński Jan	Kraków	18. 7. 45
Egzaminy czeladnicze:		
Homa Roman	Kraków	3. 4. 46
Poznań:		
Egzaminy mistrzowskie:		
Ratajczak Feliks	Poznań-Kalisz	20. 6. 45
Borchardt Marian	Poznań-Kalisz	20. 6. 45
Bernard Edmund †	Poznań-Gniezno	20. 6. 45
Nogajczak Leon	Poznań	4. 8. 45
Ciszak Franciszek	Poznań	31. 10. 46
Egzaminy czeladnicze:		
Zimmer Jerzy	Poznań-Rybnik	17. 11. 45
Śmiechowski Franciszek	Ostrów Wlkp.	9. 3. 46
Kielce:		
Egzaminy mistrzowskie:		
Rudnicki Henryk	Kielce	9. 8. 45
Donatt Anna	Kielce	16. 10. 45
Sekula Piotr	Radom	19. 4. 47
Soczek Wacław	Kielce	24. 5. 47
Sejfried Władysław	Częstochowa	9. 8. 47

Najważniejsze postanowienia tymczasowego regulaminu Komisji Dyscyplinarnej przy Cechu

§ 1. Komisja Dyscyplinarna składa się z przewodniczącego i jego zastępcy oraz 2 członków i 2 zastępców, wybieranych przez Walne Zebranie.

Przewodniczącego i jego zastępcę wybierają członkowie Komsiji Dyscyplinarnej. W razie równości głosów rozstrzyga los.

Na członków Komisji Dyscyplinarnej lub na przewodniczącego albo na ich zastępców mogą być wybrane tylko osoby, które ukończyły 35 rok życia i nie utraciły czynnego i biernego prawa wyborczego w myśl § 9 ust. 2 Statutu Cechu.

§ 5. Okres urzędowania członka Komisji Dyscyplinarnej trwa 2 lata. Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

§ 9. Komisja Dyscyplinarna jest właściwa do orzekania we wszystkich sprawach, wymienionych w § 38 ust. 3. Statutu Cechu.

(§ 38. Wszelkie sprawy wynikłe ze stosunków członka do Cechu i w zakresie dyscypliny cechowej oraz członka do członka w zakresie etyki zawodowej, podlegają rozpoznaniu przez Komisję Dyscyplinarną, wybraną przez Walne Zebranie (Zebranie Delegatów) Cechu. Od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej przysługuje odwołanie do Walnego Zebrania (Zebrania Delegatów) Cechu. Odwołanie winno być złożone Komisji Dyscyplinarnej w ciągu miesiąca od chwili doręczenia orzeczenia).

§ 10. Komisja Dyscyplinarna staje się właściwa do rozstrzygania spraw z chwilą wniesienia do niej pisemnie uzasadnionego wniosku Zarządu Cechu wzgl. członka Cechu.

§ 11. Członka Komisji Dyscyplinarnej można wyłączyć:
1) z powodu, że w danym wypadku jest wykluczony od sprawowania czynności sędziowskich (§ 12),
2) z powodu, że istnieje dostateczny powód, aby powstała wątpliwość co do jego bezstronności.

§ 12. Wykluczenie członka Komisji Dyscyplinarnej od wykonywania czynności jego urzędu może nastąpić:
1) w sprawach, w których sami występują jako strony, albo co do których, albo co do jednej ze stron pozostają w stosunku współuprawnionego, współobowiązanego lub obowiązanego do regresu,
2) w sprawach takich osób, które są z nimi w prostej linii spokrewnione, lub spowinowacone, albo z którymi w bocznej linii są spokrewnione aż do czwartego stopnia lub spowinowacone do drugiego stopnia,
3) w sprawach swych rodziców przybranych lub opiekunów, dzieci przybranych lub pupilów, małoletnich sierót i innych osób, powierzonych ich opiece,
4) w sprawach, w których byli lub są jeszcze ustanowionymi pełnomocnikami jednej ze stron.

§ 13. Wyłączenie członka Komisji Dyscyplinarnej nie może już nastąpić, jeżeli strona uprawniona do wyłączenia mimo, że istnienie powodu wyłączającego było jej znane, przystąpiła do rozprawy w spornej sprawie.

Wyłączony członek Komisji Dyscyplinarnej ma się oświadczyć co do wniosku wyłączenia go, a jeżeli nie uznaje powodu wyłączenia, ma być powzięta decyzja co do tego wniosku przez Komisję Dyscyplinarną, jednak z wykluczeniem wyłączonego, a przybraniem innego członka.

Członkowie Komisji Dyscyplinarnej są obowiązani nawet, gdyby przez strony nie zostali wyłączeni, wstrzymać się od wszelkiego współdziałania w tych sprawach, w których mogliby być wyłączeni według powyższych przepisów.

§ 14. Wniosek skierowany do Komisji Dyscyplinarnej winien być wniesiony najdalej w ciągu jednego miesiąca od chwili zaistnienia wypadku uzasadniającego wniesienie podania oraz winien zawierać:
1) imię, nazwisko i adres wnioskodawcy,
2) imię, nazwisko i adres obwinionego,
3) przedstawienie czynu lub zaniechania, uzasadniającego wniesienie sprawy do Komisji Dyscyplinarnej.

§ 15. Strony mają się stawić osobiście przed Komisję Dyscyplinarną. Zastąpienie się przez pełnomocników jest tylko wtedy dozwolone, jeżeli wiarogodnie zostanie stwierdzona przeszkoda, która uniemożliwia stronie osobiste stawiennictwo lub obronę swych praw.

Jako pełnomocnicy są dopuszczeni tylko członkowie rodziny albo towarzysze zawodowi stron.

§ 16. Osoby, które nie są własnowolne, muszą być zastąpione przez Komisję Dyscyplinarną przez swych ustawowych zastępców.

§ 21. Komisja Dyscyplinarna prowadzi rozprawy ustnie i rozstrzyga według najlepszej wiedzy i sumienia. Komisja Dyscyplinarna może wezwać strony, aby przedłożyły swe wnioski na piśmie.

§ 22. Komisja Dyscyplinarna może przy rozprawie oprócz stron przesłuchać także świadków i rzeczoznawców, przeprowadzić oględziny naocznie, kazać sobie przedkładać dokumenty i je badać.

Obowiązkiem stron jest przyprowadzić świadków przed Komisję.

Od stron, świadków i rzeczoznawców nie odbiera się przysięgi.

§ 24. Po wysłuchaniu przez Komisję Dyscyplinarną stron, przeprowadzeniu dowodu i wyłuszczeniu wszystkiego, co służy do wyjaśnienia sprawy, następuje powzięcie orzeczenia na posiedzeniu niejawnym. Uchwała ma być powzięta większością głosów; w razie równości głosów to zapatrywanie się staje się uchwałą, za którym się oświadczył przewodniczący.

Orzeczenie musi zawierać uzasadnienie.

§ 27. Komisja Dyscyplinarna ma po wysłuchaniu obydwóch stron i po przeprowadzeniu dochodzeń, jakieby ewtl. były potrzebne dla wyjaśnienia sprawy, wydać orzeczenie uwalniające, albo zasądzające. W orzeczeniu zasądzającym Komisja Dyscyplinarna orzeka na następujące kary:
1) udzielenie nagany ustnej,
2) nałożenie grzywny porządkowej do wysokości rocznej składki członkowskiej na cele Cechu wzgl. społeczne, określone przez Komisję Dyscyplinarną,
3) udzielenie nagany pisemnej,
4) udzielenie nagany publicznej,
5) ograniczenie w prawach członkowskich.

Poza tym Komisja Dyscyplinarna może wystąpić w porozumieniu ze Związkiem Izb Rzemieślniczych do właściwych władz o wyciągnięcie ewentl. dalszych konsekwencyj w stosunku do zasądzonego.

Komisja Dyscyplinarna może orzec również na kilka kar, podanych w ust. 1. pkt. 1 do 5 niniejszego §.

Nowe wydawnictwa

1. Izba Rzemieślnicza w Katowicach, Plac Wolności 12 wydała „Program Egzaminów Mistrzowskich" w cenie zł 100,— za 1 egzemplarz.

2. Centrala Żelaza i Stali w Katowicach przystąpiła do wydania serii 10 broszur o stalach szlachetnych. Na razie ukazały się 4 broszury: 1) Ogólne wiadomości o stalach szlachetnych, 2) próba iskrowa i jej zastosowanie w kontroli stali, 3) stale szybkotnące, 4) tablice ciężarów i zamiany wag. Cena kompletu 320,— zł.

3. Podatki kupieckie — adw. L. Grabowski zawierają wyczerpujące i dokładne informacje o wszystkich podatkach, jakie obciążają przedsiębiorstwo (podatek obrotowy, dochodowy, od wynagrodzeń itp.), oraz dokładne omówienie wszelkich formalności, jakich należy dopełnić przy płaceniu podatków i przy składaniu odwołań od wymiaru. Książka zawiera wszystkie uprawnienia podatnika. Cena zł 220,— do nabycia we wszystkich księgarniach.

4. Stefan Ginter — Szybkie obliczanie listy płac. Nakład Wydawn. „Panteon" Warszawa, Marszałkowska 120. PKO I-4565. Seria: Praktyczna Biblioteka Gospodarcza: Książka podaje gotowe wyniki mnożeń i dzieleń, może zatem służyć również do codziennego użytku jako tabliczka mnożenia i dzielenia; zawiera tabele przeliczeń godzin nadliczbowych i potrąceń podatku od wynagrodzeń.

5. S. Górniak i E. Ehrlich, „Kapitał, obroty i rentowność sklepu detalicznego", Książnica „Atlas", Wrocław-Warszawa, stron 45.

6. Okulista jako doradca zawodowy" — Dr med. Biernackiej-Biesiekierskiej, wydawnictwo Lekarskiego Instytutu Naukowo-Wydawniczego Warszawa, Chocimska 22. Cena 100,— złotych.